

2019. augusztus 8-án frissített változat

2019/1009/EU RENDELET AZ UNIÓS TERMÉSNÖVELŐ ANYAGOKRÓL (TERMÉSNÖVELŐ RENDELET)

GYAKRAN ISMÉTELT KÉRDÉSEK

(FAQs related to Regulation (EU) 2019/1009 on fertilising products (the 'Fertilising Products Regulation'))

1. Mit nevezünk termésnövelő anyagnak?

A termésnövelő anyag olyan anyag, keverék, mikroorganizmus vagy bármely egyéb anyag, amelyet:

- növényeken vagy azok rhizoszférájában, vagy gombákon vagy azok mikoszférijában alkalmaznak, vagy
- amelyek rhizoszférát vagy mikoszfériját alkotnak, önmagában vagy más anyaggal keverve, és
- amely célja a növények vagy gombák tápanyaggal való ellátása vagy a tápanyag-szolgáltató képesség javítása érdekében.

A termésnövelő anyag lehet trágya (amely tápanyagot juttat a növénybe), de más termék kategória is (mint pl. inhibitorok, meszező anyagok vagy természetes közegek).

Az adott termésnövelő anyaggal kapcsolatban további részletek találhatóak a „*Mi az a funkció szerinti termék kategória?*” kérdés alatt.

2. Mi az az uniós termésnövelő anyag?

Az uniós termésnövelő anyag egy olyan termésnövelő anyag, amelyet forgalmazásakor *CE-jelöléssel* látnak el.

A gyártó csak akkor használhatja a CE-jelölést a termésnövelő anyagra, ha az:

- megfelel a funkció szerinti termék kategória követelményeinek;
- megfelel az összetevő anyagok szerinti kategória vagy kategóriák követelményeinek; és
- az új szabályozóban előírt címkézési követelményeknek megfelelően van felcímkézve.

3. A gyártók továbbra is a nemzeti jogszabályok szerint hozhatják forgalomba a termésnövelő anyagokat?

Igen. 2022. július 16-tól, amikor az új Termésnövelő rendelet előírásai hatályosak lesznek, a gyártók majd két lehetőség között választhatnak:

- vagy alkalmazzák a Termésmnövelő rendeletet és CE-jelöléssel látják el termékeiket; így ezek a termékek szabadon forgalmazhatók az egységes piacon vagy
- az adott tagállam nemzeti szabályait követik és ha termékeiket egy másik tagállam piacán szándékoznak forgalomba hozni, a *kölcsönös elismerés* elvét kell alkalmazniuk.

4. Milyen változásokat hoz az új Termésmnövelő rendelet?

A legfontosabb változások a következők:

- **Egységes piac létesítése több termék számára:** a Termésmnövelő rendelet közös biztonsági, minőségi és címkézési szabályokat ír elő valamennyi termésmnövelő anyagra, melyek szabadon forgalmazhatók az egész Európai Unióban. Piacot biztosít azon termékek számára, melyek jelenleg nem tartoznak a harmonizált szabályok alá, mint pl. a szerves és szerves-ásványi trágyák, talajjavítók, inhibitorok, növényi biostimulánsok, természetközégek és termésmnövelő anyagok keverékei.
- **A Termésmnövelő rendelet az új keretjogszabály szerint épül fel:** meghatározza azokat a kritériumokat, melyeknek meg kell felelni annak érdekében, hogy CE-jelölésű lehessen a termésmnövelő anyag, valamint a gyártók által követendő megfelelőségértékelési eljárásokat a megfelelőség bizonyítása érdekében.
- **Bevezeti az uniós termésmnövelő anyagok toxikus szennyezőanyag-határértékeit:** a Termésmnövelő rendelet először vezeti be a toxikus szennyezőanyag-határértékeket uniós szinten. Ez magas szintű talajvédelmet biztosít és csökkenti az egészségügyi és környezeti kockázatokat, továbbá lehetővé teszi a gyártó számára, hogy az új határértékeknek megfelelő gyártási folyamatot alkalmazzon.

5. Mikortól hatályos a Termésmnövelő rendelet?

Az új Termésmnövelő rendeletet 2022. július 16-tól kell majd alkalmazni.

Erre az átmeneti időre van szükségük a gyártóknak az új szabályozás alkalmazásához, és hogy felkészüljenek az uniós termésmnövelő anyagok forgalomba hozatalához 2022. július 16-tól.

A Termésmnövelő rendelet egyes előírásai már korábban is érvényesek lesznek, hogy:

- a tagállamok felállíthassák a megfelelőség értékeléséhez szükséges infrastruktúrát;
- a Bizottság elfogadhassa a Termésmnövelő rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket.

Az új szabályozás végrehajtásával kapcsolatos további részletek megismerhetők a *Bizottság termésmnövelő anyagokkal foglalkozó szakértő csoportjának munkájából.*

6. Mi lesz a jelenleg hatályos jogszabálynak (2003/2003/EK rendeletnek) megfelelően forgalomba hozott termékekkel?

A 2003/2003/EK rendelet szerint 2022. július 16. előtt forgalomba hozott „EK-műtrágyaként” jelölt termék továbbra is forgalmazható, amíg a végfelhasználóhoz nem ér.

2022. július 16-tól a gyártó nem hozhat forgalomba EK-műtrágyát.

Megjegyzés:

- A termésknövelő anyagot *forgalmazzák*, amikor az uniós piacon kereskedelmi tevékenység keretében rendelkezésre bocsátják értékesítés vagy használat céljára, akár ellenérték fejében, akár ingyenesen.
- A termésknövelő anyagot *forgalomba hozzák*, amikor az uniós piacon első alkalommal forgalmazzák.
- A forgalomba hozatal egyedi termésknövelő anyagokra vonatkozik, még akkor is, ha szériában gyártják.

További részletek az „*Útmutató a termékekre vonatkozó uniós szabályozásról 2016*” című bizottsági közleményben található.

7. Milyen funkciója lehet egy uniós termésknövelő anyagnak?

Valamennyi uniós termésknövelő anyag a Termésknövelő rendeletben meghatározott egyik funkcióval rendelkezik.

A gyártó kötelessége termékét besorolni egy vagy több funkció szerint.

A funkció szerinti termék kategóriákra vonatkozó követelmények:

1. **trágya**, olyan uniós termésknövelő anyag, amelynek funkciója, hogy a növényeknek vagy gombáknak tápanyagot biztosítson;
2. **meszező anyagok**, olyan uniós termésknövelő anyagok, amelyek feladata a talaj savasságának javítása;
3. **talajjavító anyagok**, olyan uniós termésknövelő anyagok, amelyek feladata azon talaj tulajdonságainak fenntartása, javítása vagy védelme, amelyhez adagolják;
4. **termesztőközegek**, a helyi talajtól eltérő olyan uniós termésknövelő anyagok, amelyek funkciója, hogy növények vagy gombák termesztésére szolgáló anyagok legyenek;
5. **inhibitorok**, olyan uniós termésknövelő anyagok, amelyek funkciója, hogy a mikroorganizmusok vagy enzimek bizonyos csoportjai hatásának késleltetése vagy megszüntetése révén javítsa a növényeket tápanyaggal ellátó termékek tápanyag-kibocsátási tulajdonságait;
6. **növény biostimulánsok**, olyan uniós termésknövelő anyagok, amelyek feladata, hogy tápanyagtartalmától függetlenül stimulálják a növény tápanyagellátási folyamatait azzal a kizárólagos céllal, hogy a növénynek vagy a növény rhizoszférájának a következő tulajdonságai közül egyet vagy többet javítsanak: hatékony tápanyag-felhasználás, abiotikus stressz-tolerancia, minőségi

tulajdonságok és/vagy kötött tápanyagok felvehetősége a talajban vagy a rhizoszférában;

- 7. termésmnövelő anyagkeverék**, olyan uniós termésmnövelő anyag, amely kettő vagy több, a fenti kategóriába tartozó funkció szerinti termékkategóriából áll.

Az uniós termésmnövelő anyagokra különböző biztonsági és minőségi követelmények vonatkoznak a gyártó által megadott funkcióktól függően.

További részletek a *Termésmnövelő rendelet I. mellékletében* található.

8. Tartozhat-e egyidejűleg két funkció szerinti termékkategóriába egy uniós termésmnövelő anyag?

Az uniós termésmnövelő anyagok csak egyetlen funkció szerinti termékkategóriába tartozhatnak, viszont több funkciójuk is lehet, ha a 7. funkció szerinti termékkategóriába tartoznak.

Ha a termésmnövelő anyagok teljesítik az 1-6. funkció szerinti termékkategória két feltételét, a gyártónak lehetősége van minden egyes funkció szerinti termékkategória megfelelőségértékelési eljárását alkalmazni, majd a terméket keverékként értékesíteni (7. funkció szerinti termékkategória).

A keverék tartalmazhat:

- olyan termésmnövelő anyagokat, melyek különböző funkció szerinti termékkategóriába tartoznak: pl. az 1. funkció szerinti termékkategóriába tartozó trágya és a 2. funkció szerinti termékkategóriába tartozó meszező anyag keverékéből nyert termésmnövelő anyag keveréke;
- azonos funkció szerinti termékkategóriába tartozó anyagok: pl. az 1. funkció szerinti termékkategóriába tartozó 2 trágya keverékéből nyert termésmnövelő anyag keveréke.

9. Mi az az összetevő anyagok szerinti kategória?

Az uniós termésmnövelő anyagok kizárólag olyan anyagokból állhatnak, melyek megfelelnek az új rendeletben felsorolt egy vagy több összetevő anyagok szerinti kategória vagy kategóriák követelményeinek. 11 ilyen kategória van:

1. eredeti nyersanyagok és keverékeik
2. növények, növényi részek, kivonatok
3. komposzt
4. erjesztett friss növényi termékek
5. egyéb erjesztett termékek
6. élelmiszeripari melléktermékek
7. mikroorganizmusok
8. tápanyag polimerek
9. egyéb polimerek

10. állati melléktermékekből előállított anyagok az „*Állati melléktermék rendelet*” meghatározása szerint

11. melléktermékek a „*Hulladék keretirányelv*” meghatározása szerint

A Termésnövelő rendelet különböző szabályokat tartalmaz minden egyes összetevő anyagok szerinti kategóriára, az input anyagok vagy a feldolgozási módszerek tekintetében.

További részletek a *Termésnövelő rendelet II. mellékletében* található.

10. Tartalmazhat-e egy uniós termésnövelő anyag két vagy több összetevő anyagot?

Igen, egy uniós termésnövelő anyag két vagy több összetevő anyagot is tartalmazhat, amelyek egy vagy több kategóriába tartoznak.

Például:

- Az 1. összetevő anyagok szerinti kategóriába tartozó két eredeti nyersanyagot tartalmazó trágya
- Komposztot (3. összetevő anyagok szerinti kategória) és eredeti nyersanyagot (1. összetevő anyagok szerinti kategória) tartalmazó talajjavító anyag

11. Milyen megfelelőségértékelési eljárást kell alkalmazni az uniós termésnövelő anyagokra?

A Termésnövelő rendelet a különböző uniós termésnövelő anyagokra alkalmazandó megfelelőségértékelési eljárásokat állapít meg, a funkció szerinti termékkategóriától és az összetevő anyagok szerinti kategóriától függően.

Négy eljárás-típus alkalmazható:

- A. modul – belső gyártásellenőrzés
- A1. modul – belső gyártásellenőrzés és felügyelt termékvizsgálat
- B. modul – EU-típusvizsgálat, amelyet a C. modul követ - belső gyártásellenőrzésen alapuló típus-megfelelőség
- D1. modul – a gyártási folyamat minőségbiztosítása

Röviden a helyzet a következőképp ábrázolható:

ÁBRA

* a magas nitrogéntartalmú ammóniumnitrát trágya kivételével, amelyre csak az A1. modul alkalmazható.

Megjegyzés:

- Ha az A. modul alkalmazható az uniós termésnövelő anyagra, a gyártó helyette a B+C. modult vagy a D. modult választhatja.

- Ha az B+C. modul alkalmazható az uniós termésmnövelő anyagra, a gyártó helyette a D1. modult választhatja.
- A D1. modul bármely uniós termésmnövelő anyagra alkalmazható, kivéve a magas nitrogéntartalmú ammónium-nitrát trágyákat.

12. Mit jelent az, hogy bejelentett szervezet?

A bejelentett szervezet az a megfelelőségértékelő szervezet, melyet valamely tagállam a Termésmnövelő rendelet szerint bejelentett a rendeletben meghatározott megfelelőségértékelési eljárás végzésére. Ha a Termésmnövelő rendelet előírja harmadik fél részvételét a megfelelőségértékelési eljárásban, ezt a megfelelőségértékelési feladatot csak a Termésmnövelő rendelet szerinti bejelentett szervezet végezheti.

A Termésmnövelő rendelet kidolgozza:

- a bejelentett megfelelőségértékelő szervezetekre vonatkozó követelményeket (24. cikk). Ezek a követelmények a szervezet függetlenségére és műszaki képességére vonatkoznak;
- a bejelentési eljárás minimális feltételeit (27. és 28. cikk).

A tagállamok kötelesek bejelentő hatóságot kijelölni, amely felelős a megfelelőségértékelő szervezetek értékeléséhez és bejelentéséhez szükséges eljárások kialakításáért.

A bejelentő hatóság megfelelőségértékelő szervezetet jelenthet be valamennyi vagy csak egyes uniós termésmnövelő anyagra és bizonyos megfelelőségértékelési eljárásra műszaki kapacitásától függően.

A *NANDO* adatbázis a következőkre nyújt információkat (mihelyt rendelkezésre áll):

- a tagállamok által kijelölt bejelentő hatóságról,
- megfelelőségértékelő szervezetek értékeléséhez és bejelentéséhez kidolgozott nemzeti eljárások kialakításáról és
- bejelentett szervezetekről.

13. Alkalmazhatók-e a Termésmnövelő rendelet új szabályai akkor is, ha a harmonizált szabványokat még nem fogadták el?

Igen. Az új szabályok kötelező követelményeket írnak elő az uniós termésmnövelő anyagokra, amelyek bármely szabványtól függetlenül alkalmazandók.

A gyártónak kell bizonyítania, hogy a termésmnövelő anyag minden körülmény között megfelel ezeknek a követelményeknek. A gyártó teljes körű felelősséggel tartozik a forgalomba hozott anyagok megfelelőségéért.

Valamely harmonizált szabványnak megfelelő uniós termésmnövelő anyagok, amelyek hivatkozásait közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*, feltételezhetően megfelelnek a szabvány követelményeinek.

A harmonizált szabványok használata azonban nem kötelező. A gyártó más módon is igazolhatja a rendeletnek való megfelelést, pl. különböző műszaki előírásokkal. Ez utóbbi esetben, a terméskövelő anyagokról nem feltételezik a megfelelést és a gyártó feladata, hogy bebizonyítsa, hogy az anyagok megfelelnek a rendeletben előírt követelményeknek.

14. Engedélyezi-e az új Terméskövelő rendelet a gyártóknak, hogy feldolgozott istállótrágyát és állati melléktermékekből előállított anyagokat értékesítsenek?

Egyelőre nem.

A Terméskövelő rendelet lehetővé teszi a gyártóknak, hogy állati melléktermékekből előállított anyagokat használjanak:

- akár input anyagként összetevő anyagok számára (mint pl. komposzt és erjesztett termék) vagy
- akár önmagában összetevő anyagként.

Azonban mindkét esetben van egy előfeltétel: az állati melléktermékekből előállított anyaghoz a gyártási láncban meg kell határozni egy végpontot az *Állati melléktermék rendelet* szerint.

Az Európai Unió kezdeményezni fogja a nemzeti jogszabályoknak megfelelően már széleskörűen alkalmazott állati melléktermékekből előállított anyagok első értékelését, mint pl. a szerves trágyák és talajjavító anyagok. Ha az értékelés alapján az a következtetés vonható le, hogy egyes állati melléktermékekből előállított anyagok nem jelentenek közegészségügyi vagy állategészségügyi kockázatot, a Bizottság meghatároz egy végpontot.

Az állati melléktermékekből előállított anyag összetevő anyagként való használata érdekében, azon túl, hogy a végpontot meg kell határozni az *Állati melléktermék rendelet* szerint, az állati melléktermékekből előállított anyagot is fel kell sorolni a vonatkozó összetevő anyag szerinti kategóriában a Terméskövelő rendeletben.

15. Lehetővé teszi-e az új Terméskövelő rendelet a termelők számára, hogy több feldolgozott trágyát használjanak kijelölt nitrátérzékeny területen a Nitrát irányelv szerint?

Nem. A Terméskövelő rendelet meghatározza az uniós terméskövelő anyagok gyártásának és forgalmazásának a kritériumait. Nem érinti ezeknek az anyagoknak a felhasználását.

Következésképpen a Terméskövelő rendelet nem változtatja meg a *Nitrát irányelv* szerint már alkalmazandó szabályokat.